

Kennisdocument Informatieplan VWS 2023-2027

De minister van VWS heeft het informatieplan 2023 – 2027 naar de Tweede Kamer gestuurd¹. In het informatiebeleid maakt VWS onderscheid tussen de buitenkant: initiatieven gericht op het zorgdomein en de binnenkant: de digitalisering en informatievoorziening binnen het VWS-concern; het ministerie en de daaronder vallende organisaties. In het plan worden prioritaire doelstellingen uitgewerkt in actiepunten voor de komende jaren. Het IZA (integraal zorgakkoord) is voor de ‘buitenkant-initiatieven’ leidend. In deze samenvatting geven we die initiatieven weer die naar ons idee van invloed zijn op digitalisering en gegevensuitwisseling in de zorg. Omdat in het plan en in onze samenvatting een groot aantal afkortingen en verwijzingen naar andere initiatieven voorkomen, geven we aan het eind een begrippenlijst met de betekenis en een verwijzing naar de websites waarop meer informatie te vinden is.

Prioritaire doelstellingen gericht op het zorgdomein

Elektronische gegevensuitwisseling

- Tussen patiënt en zorgverlener: VWS stimuleert de ontwikkeling en het gebruik van PGO's in aanvulling op de lopende VIPP-programma's.
- Tussen zorgaanbieders onderling: VWS ziet goede gegevensuitwisseling als een randvoorwaarde om de doelen uit de IZA en het programma WOZO (Wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen) te kunnen behalen. De zorg is daarbij sterk afhankelijk van goede ICT-systemen. VWS gaat een actieplan opstellen waarmee de zorgverleners aan de vraagkant worden versterkt, de samenwerking met leveranciers wordt verbeterd en open systemen worden gestimuleerd met API's, normen en wetgeving. Met het programma KIK-V (Keteninformatie Kwaliteit Verpleeghuiszorg) moet voorkomen worden dat steeds dezelfde informatie naar verschillende landelijke partijen moet. Het programma Publiek Houderschap Informatiestandaarden (PHI) kijkt naar de grondslagen die gegevensuitwisseling wettelijk mogelijk maken en bevordert eenheid van taal zodat informatie voor alle zorgverleners dezelfde betekenis heeft. Naast bovengenoemde plannen en programma's meldt het plan nog de volgende beleidsinstrumenten die worden ingezet: de Wegiz en de EHDS (nationale en Europese wetgeving), beleidslijnen voor generieke functies en het toekomstbestendig maken van de UZI-middelen voor identificatie en authenticatie.

Secundair gebruik van data uit het primair zorgproces

VWS schrijft dat het opnieuw kunnen gebruiken van data randvoorwaardelijk is voor kwalitatief goede gezondheidszorg. Aansluitend op wat er gebeurt rond andere ontwikkelingen als EHDS en Health-RI ontwikkelt VWS een visie en routekaart om de knelpunten samen met het veld op te lossen.

¹ Informatieplan VWS 2023-2027: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2022/10/10/dicio-1038977-b-informatieplan-vws-2023-2027>

Digitale toegang en regie op toestemming

- Door te zorgen dat de 'gegevensuitwisseling de zorg volgt' moet voorkomen worden dat patiënten en zorgverleners in een situatie komen waarbij de patiënt wel toestemming voor uitwisseling zou willen geven, maar dat niet kan omdat dat bij een vorige zorgaanbieder had moeten gebeuren.
- Het Programma Implementatie Digitale Toegang beoogt dat patiënten bij die zorgaanbieders die digitale dienstverlening aanbieden op een veilige manier kunnen inloggen.
- De TVS (ToegangVerleningService)-Routeringsvoorziening stelt zorgaanbieders in staat om burgers en ondernemingen een veilige toegang tot hun dienstverlening te bieden.

Randvoorwaarden voor passende inzet van AI in de zorg

- Met het opstellen en uitvoeren van een Beleidsvisie Waardevolle AI voor Gezondheid wil VWS het gebruik van artificiële (kunstmatige) intelligentie in de zorg stimuleren, bijvoorbeeld bij het gebruik van voorspelmodellen, beslisondersteuning en beoordelen van beelden.
- Al eerder werden de Nationale Routekaart Databeschikbaarheid AI en de Leidraad AI in de zorg gepubliceerd, VWS wil het gebruik daarvan actief stimuleren.

Cybersecurity in de zorg

- Met de digitalisering van de zorg neemt ook de kwetsbaarheid voor cybercriminaliteit toe. In Nederland is Z-CERT het expertisecentrum op het gebied van cybersecurity voor de zorg. De diensten van Z-CERT zijn nu alleen beschikbaar voor ziekenhuizen en GGZ-instellingen. VWS beoogt een uitbreiding voor de gehele zorgsector.
- Voor de coronamelder hebben VWS en Z-CERT destijds een tool ontwikkeld waarmee digitale kwetsbaarheden kunnen worden opgespoord. Deze tool, Open-KAT is nu ook voor andere digitale zorgtoepassingen en netwerken in te zetten.

Infectieziektebestrijding en toekomstige pandemieën

- VWS gaat samen met het RIVM, de GGD's en GGD GHOR NL de ICT-systemen verbeteren om te komen tot een samenwerkend geheel dat zowel bij de reguliere aks bij de pandemische bestrijding van infectieziekten gebruikt kan worden.
- Daarnaast geeft VWS aan dat het corona-checksysteem in ieder geval tot 30 juni 2023 actief blijft en wil VWS ook de andere registratiesystemen die zijn opgezet actief houden.

Doelstellingen voor het VWS concern

Een aantal doelstellingen die gericht zijn op het VWS-concern zelf zijn ook interessant voor het zorgveld. Die benoemen we hier.

- 'I in het hart van beleid': van VWS-medewerkers wordt verwacht dat zij voldoende digitaal vaardig zijn en informatisering vanaf het begin in beleidsontwikkelingen wordt meegenomen.
- Het CIO-office (waarschijnlijk wordt hier het Bureau Informatiebeleid bedoeld) wordt vroegtijdig bij beleidsontwikkelingen betrokken.
- In elk beleidsvoorstel wordt een informatieparagraaf opgenomen met expliciete aandacht voor privacy, informatiebeveiliging en eventuele alternatieven.
- Er wordt een Chief Data Officer aangesteld om er voor te zorgen dat besluiten van VWS onderbouwd zijn met data. Deze heeft bovendien expliciet aandacht voor cybersecurity en gegevensbescherming.
- Waar de markt er niet in voorziet zal VWS zelf open source software ontwikkelen zoals ook gebeurd met de coronamelder.

Begrippen uit Informatieplan VWS 2023-2027		
Begrip	Betekenis	Meer informatie
IZA	Integraal Zorgakkoord	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/09/16/integraal-zorgakkoord-samen-werken-aan-gezonde-zorg
PGO	Persoonlijke Gezondheidsomgeving	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/digitale-gegevens-in-de-zorg/vraag-en-antwoord/waar-kan-ik-een-persoonlijke-gezondheidsomgeving-pgo-voor-gebruiken
VIPP(-programma)	Verbeterprogramma Informatieuitwisseling Patiënt-Professional	https://www.informatieberaadzorg.nl/programmas-en-projecten/vipps
(Programma) WOZO	Wonen, Ondersteuning en Zorg voor ouderen	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/07/04/wozo-programma-wonen-ondersteuning-en-zorg-voor-ouderen
(Programma) KIK-V	Keteninformatie Kwaliteit Verpleeghuiszorg	https://www.kik-v.nl/
(Programma) PHI	Publiek Houderschap Informatiestandaarden	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/06/30/afwegingen-voor-publiek-houderschap-van-een-stelsel-van-informatiestandaarden-in-de-zorg
Wegiz	Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg	https://www.gegevensuitwisselingindezorg.nl/gegevensuitwisseling
EHDS	European Health Data Space	https://health.ec.europa.eu/ehealth-digital-health-and-care/european-health-data-space_nl
UZI	Unieke Zorgverlener Identificatie	https://www.uziregister.nl/over-het-register
Health-RI	Stichting voor een landelijke data infrastructuur van gezondheidsgegevens t.b.v. onderzoek en innovatie	https://www.health-ri.nl/
Programma Implementatie Digitale Toegang	Beoogt patiënten op een veilige manier toegang te verschaffen tot digitale diensten	https://nictiz.nl/wat-we-doen/programmas/digitale-toegang/
TVS	ToegangVerleningService	https://www.gegevensuitwisselingindezorg.nl/digitale-toegang/routeringsvoorziening-tvs
AI	Artificiële Intelligentie	
Nationale Routekaart Databeschikbaarheid AI		https://www.datavoorgezondheid.nl/documenten/publicaties/2022/01/14/nationale-routekaart-databeschikbaarheid-ai
Leidraad AI in de zorg		https://www.datavoorgezondheid.nl/documenten/publicaties/2021/12/17/leidraad-kwaliteit-ai-in-de-zorg
Z-CERT	Computer Emergency Response Team voor de zorg	https://www.z-cert.nl/
(Open)-KAT	Kwetsbaarheden Analyse Tool	https://openkat.nl/